

ONTZINEDA AUZIA

ZOR BIDE GABEAREN EKAITZ PERFECTUA LIZARRAKO ZERUAN

PSN eta UPNren iraganeko udal agintaldietako alkateek operazio urbanistiko batean sinaturiko klausula osagarriek 14 milioi euroko zuloa utz dezakete Lizarrako Merindadeko hiriburuko diru-kutxetan, urtebeteko udal aurrekontua adina. Beste *corralito* bat Nafarroako bihotzean.

Urko Apaolaza Avila

@urkoapaolaza

ARGAZKIAK: ARGAZKI PRESS / J. F.

Lizarran duela urte batzuk kirol instalazio bat eraikitzeko operazio urbanistikoak buruhauste handiak ekarri dizkio udalari eta kalte ugari herritarrei, egungo alkate Koldo Leozen (EH Bildu) arabera orain kiebrara eraman baitezake udalerria. Nafarroako Kontuen Ganberak kaleratu berri duen txostenak sumo horiek baieztatu baizik ez ditu egin.

Proiektua 2004an onartu zen, Lizarrako Udalean PSN zegoela, Ontzineda inguruneke 90.000 metro koadroko lur eremuetan “presentziarik gabeko arkitekturaren” bidez kirol hiri handi bat eraikitzeko helburuz, ideia lehiaketaren irabazleen esanetan. Lorenzo Barno arkitekto lizarratarrak Raíces (Sustraiak) memorian azaltzen duenez, natura “moldatau behar zen bere esanahi osoa aprobetxatzeko”, eta horrek “mugarik gabeko interbentzioa” eskatzen zuen. Baina gauza bat zen proiektua, eta bestea hori aurrera ateratzeko zein bide aukeratu zuten agintari publikoek: hurrengo urteetan birkalifikatze eta desjabetze ugari

egin zituzten hitzarmenen bidez, espekulazioari atea irekiz.

UPNk 2007an alkatetza hartu zuenean ekimena baliogabe geratu zen ordea. Alde batetik, udalak kirol hiri eraikitzeko Nafarroako Gobernuak emandako milioi bat euroko dirulaguntza desbideratu zuen futbol zelai bat berritzeko. Bestetik, administrazioarekiko auzien salak hainbat lurjabe jarritako helegiteak onartu zituen, birkalifikatzeak bertan behera utziaz.

Eta hala ere, bai PSNren garaian, bai UPNrean ere, hitzarmenei klausula kaltegarriak erantsi zizkieten, eta ondorioz, lurjabeek eta eraikuntza-promotoreei ordaindu beharreko diru kopurua izugarri handitu zen.

EH Bilduk 2015ean lortu zuen hiriko alkatetza, Geroa Bai eta Ahora-Orain-en babesari esker. 2017ko irailean, indar horiek publikoki salatu zuten Ontzineda operazioak udalerriri sorturiko egoera larria, eta orain Nafarroako Kontuen Ganberak fiskalizazio txostena egin du

Nafarroako Parlamentuarentzat -EH Bilduren eskariz-. Bertan azaltzen denez, agintaldi horietako arduradun politikoek kudeaketa txarraren eraginez Lizarrako Udalak “14 milioi euroko kalte ordainari egin beharko lioke aurre”.

Gobernu batzordearen baimenik gabeko sinadurak

Udalak lurjabeekin egindako tratua arabera, Ontzinedako terrenoen ordainetan beste lur batzuk emango zizkien -Ibarrako sektorea deitua- han etxebizitzak egiteko promesarekin, eta zortzi urtetan hirigintza aprobetxamendua garatu ezean, dirutan ordainduko ziren beste lur horiek balio zutena, kanpo-aholkulari batek finkatutako prezioan: 43,94 euro metro koadroko.

Kontuen Ganberak ordea, “oso kontuan hartzeko” klausula batean jarri du azpimarra: udalak lurjabeen batekin prezio altuagoa hitzartuz geroz, besteek ere diru hori jasotzeko eskubidea izango zutela.

Eta halaxe egin zuen. Lur sail bati 108 euroko prezioa onartu zion –besteena baino %245 gehiago–, lurjabearen tasazio pribatu bat bere eginez, inolako arrazoirik eman gabe. Hala, hirigintza plana aurrera atera ezean guztira ordaindu beharrekoa, 4,13 milioi euro izatetik 10,15 milioira igaro zen kolpe bakarrean.

Klausula osagarri horiek PSNko alkate Maria José Fernandez Aguirrek sinatu zituen eta hurrengo alkateak, UPNko Begoña Ganuza Bernaolak –egun kargu publikoa du Nafarroako parlamentari bezala– luzatu egin zituen. Txostenaren esanetan, sinadurak udal gobernu batzordetik pasa gabe egin ziren eta Kontuen Ganberaren ustez beharrezkoak ziren batzorde horren eta osoko bilkuraren baimenak. Alkateek ez zuten eskumenik, alegia.

Are gehiago, zerga erakundeak ez du aurkitu hitzarmenak justifikatzeko txosten teknikorik eta “aipatzekoa da, bestalde, hitzarmenen inguruko aholkulari, kontrol eta jarraipen lanak kanpoko enpresen esku utzi zituela Udalak”.

Ganuzak txostenari jarritako alegazioetan dio teknikariek esan ziotela beharrezkoa zela “nire sinadurapean jartzen diren dokumentu batzuk sinatzea”.

Urtebeteko udal aurrekontua adina kalte-ordain

Egungo udal gobernuak Ibarra sektoreko hainbat partzeletan berriz egindako tasazioek erakusten dute metro koadroak egiaz 2,25 euroko kostua duela –berriz ere nekazaritzarako lurra baitira– eta gehienez ere 211.536 euro ordaindu beharko lizkiekeela lurjabeen. Baina klausula horien ondorioz 14 milioi ordaintzera derrigortuta egon liteke.

Lizarrako Udalaren 2018ko aurrekontua 11,7 milioi eurokoa da. Datu hori eskuan uler daiteke Koldo Leozek joan den udazkenean Nafarroako Parlamentuko agerraldian alarma jo izana: “Hiriak inoiz aurre egin dion finantza mehatxu handiena bihurtu da”. “Negar saio bat egite- ra etorri zara”, erantzun zion Inma Jurfo

Lizarrako egungo udal gobernuaren (EH Bildu, Geroa Bai eta Ahora-Orain) agerraldia ‘Ontzineda’ auziaren inguruan. Agintera iristean faktura baten “haritik tiraka” hasi zirenean konturatu ziren hiriak inoiz izan duen “finantza mehatxu handienaren” aurrean daudela.

PSNko parlamentariak lizarratar guztien ordezkariari.

Hortik hilabete batera, 2017ko urriaren 26an Nafarroako Parlamentuan egindako politika orokorreko kontrol plenoan, Jose Javier Esparza UPNko buruak hitzeman zuen Uxue Barkosen gobernuak hartutako neurri guztiak atzera botako zituela boterea iristean. Barkosek segidan: “Beste Ontzineda bat hitzematzen ari zara?...”, baina lehendakariak ezin izan zuen amaitu, Begoña Ganuzak saioa eten zuen oihuka “hau ez dut toleratzen!” esanez. Hirigintza operazioaren atzean egindako irregulartasunak gero eta ageriago geratzen ari dira, eta orain Kontuen Ganberako txostenak are gehiago itxi du erantzukizun politikoak izan zituztenen gaineko hesitura: “Kontuen Ganberaren konklusioa da hirigintza hitzarmenek ez zutela arautegia behar bezala bete”.

EH Bilduko alkateak ere datu harri-garriak eman ditu, esaterako lurra eskuratu zituzten hiru eraikuntza-promotoretako bi –Actividades Alhama SL eta Promociones Herchi SL– hitzarmenak sinatu baino egun batzuk lehenago eratu zirela, bata Tuteran eta bestea Fiteron. Udaletzeko artxiboan dokumentazioa falta dela ere jakinarazi du Leozek.

Kirol hiria eraikitzeko 22 milioi euro beharko zirela kalkulatu zen bere garaian. Kontuen Ganberak azaldu duenez, orain arte udalak azpiegitura egiteko eta desjabetze prozesu osoan 940.400 euro gastatu ditu –horietatik 790.500 proiektua erredaktatzeko–.

Irtenbideetako bat izan liteke Ibarra sektorean etxebizitzak egitea, oraindik zortzi urteko epe barruan baitaude zenbait hitzarmen betetzeko; gainerakoentzat beranduegi da. Bestetik, Nafarroako Kontseiluak hitzarmenak baliogabe utz ditzake, baina orduan lurjabeek indemnitzazioak eska ditzakete. Udalak diru-kutxan dituen soberakin guztiak erreserbatu ditu etorkizuneko gastuei aurre egiteko –lau milioi euro– eta horrek inbertsiorako ezer gabe utzi du aurten. Zor bidegabearen ekaitz perfektu bat gailendu da Lizarrako soroen gainean. ■